

ÖĞRETMEN EĞİTİMİNDE TELEVİZYON

Doç. Dr. Cevat ALKAN*

GİRİŞ

Eğitim açısından televizyon çok boyutlu ve genel bir iletişim ortamı ve öğretme öğrenme süreçleri için önemli doğurguları vardır. Son yıllarda eğitimle ilgili yazımda görülen «Mikro-Öğretim», «Tele-Ckul», «Açıküniversite», «Televizyonokulu» ve benzeri sözcükler, televizyonun eğitim süreçlerinin başlıca öğelerinden biri durumuna geldiğini kanıtlamaktadır. Gerçekten, televizyonun uygun koşullar altında etkili bir eğitim ortamı oluşturduğunu araştırmalar göstermektedir.

Konuya öğretmen eğitimi yönünden bakınca sorunun : 1) öğretmen eğitim etkinlikleri için televizyonla öğretim olanakları ve potansiyelinin belirlenmesi, 2) öğretmen eğitimi süreçlerini geliştirmede bu yöntem ve ortamdan nasıl yararlanılabileceği, 3) öğretmenin öğretim-öğrenme süreçlerinde bu ortamdan yararlanabilmesi için ne tür yeteneklerle donatılması gerektiği ve 4) mevcut ve potansiyel «Televizyonlaöğretim» olanaklarından öğretim eğitimi programlarında nasıl yararlanabileceği gibi birkaç noktada toplandığı görülmektedir.

Konunun bir yönden televizyonlaöğretim yöntemini, diğer yönden de öğretme eğitimini ilgilendirdiği kuşkusuzdur. Bu nedenle incelenmemizin hedefi televizyonlaöğretimin öğretmen eğitimi etkinliklerine uygulanmasını çeşitli yönlerden tartışmaktır. Bu amaçla konu : Önce televizyonlaöğretimin genel çizgileriyle tanıtılması, daha sonra öğretmen eğitimine, böyle bir yönetime olan gereksinim açısından, kısaca bakılması ve nihayet televizyonlaöğretimi öğretmen eğitimine uygulanması olmak üzere üç yönden ele alınmaktadır.

1. TELEVİZYONLAÖĞRETİM

1. 1 **AMAÇ.** Televizyonu eğitimde, bir ortam olarak, değişik maksatlarla işe koşturmak ve yararlanmak olasıdır. Bugüne kadarki dene-

*A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi.

yimler, bu ortamın eğitimde başlıca şu amaçlara işe koşulduğunu göstermektedir :

- Okuma-yazma bilmezlikle ve temeleğitim sorununu çözümlenmede bir seçenek olarak.
- Eğitim hizmetlerini yaygınlaştırmak,
- Yerden tasarruf etmek,
- Maliyeti düşürmek,
- Eğitimin kalitesini yükseltmek,
- Öğretmenin zamanını değerlendirmek ve kalitesini yükseltmek,
- Yetişkinler eğitimi hizmetlerini etkenleştirmek ve toplumsal kalkınmayı hızlandırmak.

Uygun ve düzenli biçimde işe koşulduğunda televizyonun bu amaçlara hizmet etmesi olasıdır. Ancak sözkonusu amaç ya da amaçlarla kullanım biçimi arasında gerekli tutarlığın sağlanması başarılı sonuç alabilmek için şarttır.

1. 2 **YÖNTEM.** Televizyonlaöğretimde öğretimin amacı ve kapsamına uygun olarak başlıca üç tür öğretim yöntemi uygulanmaktadır. Bunlar sırasıyla : 1) doğrudan öğretim, 2) zenginleştirme ya da geliştirme için öğretim ve 3) programın tümünü içeren öğretimdir.

Doğrudan öğretim yöntemi, daha çok öğretmeni bulunmayan bir dersin öğretiminde uygulanan yöntemdir. Sözkonusu ders için hazırlanmış televizyon programları, ders öğretmenin bulunmadığı durumlarda sınıf öğretmenin liderliğinde uygulanmaktadır. Zenginleştirme ya da geliştirme için öğretim yöntemi, programlarda yer alan ve normal olarak okutulmakta olan dersleri takviye etmek, yaşantıların zenginleştirmek ya da öğrencileri ilgileri ve kapasiteleri ölçüsünde geliştirmek amacıyla uygulanan bir yöntemdir. Programın tümünü kapsayan televizyonla öğretim yöntemi ise, özellikle çeşitli nedenlerle okula devam etme olanağı bulunmayan öğrencilere öğrenim olanağı sağlamak üzere belirli bir programın bütününü televizyon yayınları aracılığı ile öğretimininyürütülmesini içeren bir yöntemdir. Bu tür uygulamaya uzaktan öğretim, açıköğretim, televizyonokulu gibi adlar da verilmektedir.

1. 3 **SİSTEM.** Televizyonlaöğretimde kullanılan kanal türü, yayın şekli ve programların hazırlanış ve sunuluş biçimi gibi yönlerden

farklı yaklaşımlar uygulanmaktadır. Kanal açısından, bu maksatla ya «Eğitim Televizyonu» özel kanalından yararlanılır ki bu takdirde eğitim televizyonu için gerekli sistem donanımı yapılmaktadır. Ya da mevcut ticari kanal sisteminden yararlanılarak öğretim gerçekleştirilir. Yayın şekline göre televizyonla öğretimde açık ve kapalı devre olmak üzere iki farklı sistem uygulaması vardır. Programların hazırlanma ve sunulma durumlarına göre de ,canlı yayın ve kayıt yayın sistemleri uygulanmaktadır. Bunların dışında, ulusal ve bölgesel televizyon programları, okul televizyonu programları, televizyon kitaplıkları, televizyon film kitaplıkları gibi uygulamalar ve yaklaşımlar görülmektedir.

1. 4 ARAŞTIRMA: Televizyonla öğretim konusundaki araştırmalar, çoğunlukla pratik eğitim sorunları ve televizyonla eğitim uygulamaları üzerinde yoğunlaşmaktadır. Ayrıca, öğretmen ve öğrencilerin tepkileri, etkenlik düzeyi, maliyet analizi yöntem ve teknik geliştirme, diğer yöntemlerle kıyaslama gibi konular birçok araştırmacı tarafından incelenmiştir.

Araştırmaların bir işlevsel sonucu, bu yöntemi uygulamak sorumluluğu taşıyan kimselere bu konuda riske girme cesareti sağlamış olmasıdır. Diğer yönden yöntemin nasıl uygulanacağı yeterince açıklığa kavuşturulmuştur. Araştırmalara göre uygulamada gözönünde bulundurulması gereken başlıca hususlar 1) yöntemin sınıf etkinlikleriyle izlenmesi, 2) Öğretmenin, planlama, uygulama ve değerlendirmeye katılması 3) programın kaliteli hazırlanması ve diğer ortamlarla birlikte kullanılmasının etkililiği arttırdığı, 4) yöntemin daha sonraki etkinlikler için bir hareket noktası olarak kullanılması, 5) ortamın görme-işitmeye uygunluğunun etkiyi arttırdığı, 6) programın ilgiyi uyandırması ve kişisel çalışmayı teşvik etmesi gibi hususlardır.

2. ÖĞRETMEN EĞİTİMİ

2. 1 SORUN. Öğretmen eğitiminde uygulanan yöntemler, eğitim personelinin görev ve işlevlerine, öğrenci niteliklerine ve son gelişmelere uygun değildir. Değişen koşullar daha kaliteli ve iyi eğitilmiş eğitimciler gerektirdiği halde öğretmen adayları yetersiz düzeyde eğitilmektedir. Öğretmenin gücünü ve zamanını en verimli biçimde kullanmak gerekirken, bu kaynak büyük ölçüde ziyan edilmektedir.

Alandaki sorunlar genellikle, amaçlar, programlar, örgüt, tesis, kaynak ve personel ile ilgili bulunmaktadır. Diğer bir deyişle, alanda karşılaşılan başlıca sorunlar : 1) Öğretmen temini, yetiştirme ve

istihdamındaki güçlükler, 2) formasyonla ilgili standartlar geliştirme, 3) sorumlu kurumlar arası farklı tutumlar, 4) m:ali kaynak yetersizliği, 5) geleneksel uygulamaların yetersizliği, 6) araştırma eksikliği, 7) meslekte personel değişimi oranının yüksek olması gibi noktalarda toplamak olasıdır.

Öğretmen eğitiminde sorun konusu incelendiğinde, bu alanda üç yönlü gereksinimin çağdaş bilimsel ve teknolojik bir yaklaşımla tatmin edici bir düzeyde karşılanması noktasında düşünüldüğü görülmür. Üç yönlü gereksinim 1) yeterli sayıda, kaliteli ve ucuz maliyetle personel eğitimi, 2) verimli dengeli ve ekonomik bir istihdam uygulaması ve 3) ekonomik ve sosyal yönden tatmin olmuş, mesleki motivasyon ve morali yüksek dinamik bir personel kadrosudur.

Bu sorunun çözümü için: 1) hizmetçesi eğitim-istihdam-hizmetiçi eğitimde süreklilik ve bütünlük sağlamak, 2) kaynağını kendisi yaratan ve çok kaynaklı esasa dayalı bir finansman sistemi politikası ve 3) kademeli, uzmanlık esasına dayalı, çekirdek kadrolu ve çok geniş bir insangücü kaynağını değişik yaklaşımlarla işe koşabilen bir personel istihdam politikası uygulama gibi yollara başvurulabilir.

2. 2 PROGRAM. Öğretmeneğitimi programlarında herşeyden önce hizmetin gerektirdiği görevler ve bu görevler için gerekli yetenekler dikkate alınmalıdır. Bunun yanında eğitim mesleğinin nitelikleri ve eğitim disiplininin nitelikleri, öğrenci nitelikleri ve mevcut ortamın durumu dikkate alınmalıdır.

İzlenecek strateji ise, belirli temel ilkelere dayalı, sürekli gelişim, öğretmenin işlevinin sürekli değerlendirilmesi, toplum istekleri, mesleki gereksinimler ve bunların karşılanması için yeni yaşantı düzeni geliştirme ve programı sürekli olarak yeniden organize etmeyi esas almalıdır.

Bu doğrultuda uygun programı geliştirme arayışında, çeşitli görüşler ve yaklaşımların geliştirildiği görülmektedir. Programın uygulanmasında izlenen yöntem açısından: 1) Beşeri bilim, 2) Müsbet bilim, yaklaşımları, programın ana öğelerine verilen farklı önem yönünden: 1) Kişilik geliştirmeye yönelik, 2) Disipline dönük, 3) Eklektik yaklaşım, belirli öğretmenlik anlayışı ve kavramını esas alma durumuna göre: 1) çağdaş ve 2) geleneksel uygulama ve nihayet programda yer alan akademik ve mesleki yaşantılar arasındaki ilişkiler ve bu yaşantıların programda düzenleme biçimi yönünden: 1) Purist, 2) Kaynaşık ve 3) Eklektik olmak üzere farklı görüş ve yaklaşımlar bunlar arasında sayılabilir.

Hangi görüş ve yaklaşımla ele alınırsa alınsın bir öğretmeneği-timi programı : 1) genel eğitim, 2) öğretilecek konu alanı ve 3) eğitimbilim ve sanatı cılamak üzere üç temel ögeden oluşmaktadır. Bu cğelerin düzeni, içeriği, programdaki yeri vb. konularda görüş fark-ları vardır. Ancak bu üç ögenin programda (hizmetöncesi ve hizmet-içi) sürekli olarak yer alması ve kaynaştırılması gerekmektedir. Ge-nel eğitim, programın temel, birleştirici ögesidir. Mesleki etkinlikler eğitimin bilim ve sanattır, özel alan etkinlikleri bir seri yoğun disip-line ilişkin etkinliklerden oluşur.

Genel eğitim, işlevsel, tutarlı, bütüncü ve süreklilik esasına da-yalı olarak geliştirilen ve dil, haberleşme, güzel sanatlar, beşeri bi-limler, sosyal bilimler, fen bilimleri, felsefe, psikoloji, beden eğitimi ve yabancı dil konularına ilişkin etkinliklerden oluşur. Mesleki çalış-malar, eğitim psikolojisi, bireysel gelişim, okul ve toplum, eğitim tek-nolojileri uygulamalar, program geliştirme, eğitimfelsefesi ve tarihi gibi konulara ilişkin yaşantılardan oluşur. Uygulama çalışmalarında sağlanan başlıca yaşantılar : 1) Okulîçi ve okul dışı doğrudan öğ-retme etkinlikleri, 2) stajyerlik ve 3) deneme ve gözlem niteliğinde çe-şitli tür etkinliklerden oluşmaktadır.

Araştırmalar, mevcut programların yeterli olmadığı, bilimsel te-mele dayalı yeniliklerin gerekliliği, eğitim bilim ve teknolojisinden ya-rarlanılma gereksinimini, öğrenme-öğretme süreçlerinde yeni meto-dolojik yaklaşımlar kullanmanın gereği, konular düzenine göre gelişt-irilmiş program yapısının öğrenci ve göreve dönük yapıya dönüştü-rülmesi gereğini ortaya koymaktadır.

2. 3 YETENEK. Konuya öğretme görev ve işlevi ve bunun gerek-tirdiği yetenekler açısından bakınca, sorun öğretmenin yapması ge-reken etkinliklerin ve bu etkinliklerin gerektirdiği davranışların belir-lenmesi ve bu davranışları kazandıracak öğrenme-öğretme düzeni-nin geliştirilmesi olduğu görülmektedir.

Genel olarak öğretmenin : 1) eğitim süreçlerini oluşturan öge-ler ve 2) eğitim hizmet alanları ile ilgili belirli işlevleri vardır. Hizmet alanlarına ilişkin olarak öğretmen : 1) araştırma, planlama, 2) prog-ram ve öğretim materyalleri geliştirme, 3) yönetim ve denetime yar-dım, 4) rehberlik ve danışmanlık gibi konularda görev ve sorumlu-luklarla yükümlüdür. Süreçlerle ilgili olarak ise :

1. Öğrenme-öğretme süreçlerini analitik olarak inceleme ve öğ-renme-öğretme modelleri geliştirme,
2. İçeriği analiz edebilme, düzenleme, takdim etme ve geliştirme,
3. Öğrencilerin öğrenme sorunlarını tanılama, uygun yaşantılar sağlama ve problemlerini çözme,

4. Çağdaş eğitim teknolojisi olanaklarından yararlanma,
5. Kişilik, bireysel, bağımsız, grup çalışmalarını yürütebilme, gibi görev ve işlevleri vardır.

Bu görev ve işlevleri başarı ile gerçekleştirebilmek için gerekli yetenekler : 1) genel eğitim, 2) öğretim alanı (disiplin), 3) eğitimbilimleri kuramsal yönü, 4) eğitimin teknolojik yönü (uygulama) ve 5) önceki dört alanı kaynaştırma (sentez) olmak üzere beş boyutlu bir yetenekler demeti görünümündedir. Böylece, öğretmenin kendisinden beklenen görevleri yerine getirebilmesi için gerekli yeteneklerin beş yönlü bir bütünlük arz ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca bu yetenekleri şöyle özetlemek de olanaklıdır :

1. Program geliştirme,
2. Bilgi stcklarından yararlanabilme, öğreteceği konuyu öğrenecek bir disiplin olarak bilme,
3. Tesis, araç-gereç ve diğer ortamlardan yararlanabilme,
4. Öğrenme-öğretim etkinliklerini yürütebilme,
5. Danışmanlık ve rehberlik yapabilme,
6. Zaman ve yer planlaması yapabilme,
7. Ekiple çalışabilme,
8. Kendi-kendini yetiştirebilme ve değerlendirebilme ve
9. Belirli alanlarda ihtisaslaşabilme vb.

Özet olarak denilebilir ki öğretmenin işlevinin yerine getirilebilmesi için gerekli olan yeteneklerin ve yeterliliklerin saptanması öğretmen eğitiminde önemli bir konu olarak görünmektedir.

2. 4 TEKNOLOJİ. Eğitimi teknolojisinin temel işlevi, etkin bir öğrenme çevresi geliştirmektir. Bunun için mevcut tüm kaynakları işe koşarak, etkililiği arttırmak gerekir. Bu konuda en önemli kaynak da öğretmendir. Ancak halen en verimsiz biçimde işe koşulan da bu ögedir. Bu nedenle, yeni teknolojileri işe koşarak, öğretmenin işlevini ve eğitim uygulamalarını yeniden düzenlemek büyük önem taşımaktadır.

Diğer yönden öğretmen eğitimi programının bizzat kendisi öğrenme-öğretim bilim ve sanatı ile teknolojisindeki yeni gelişmeleri uygulayan ve en yeni program kavram ve yöntemlerini kapsayan bir öğretim modeli olması gerekir. Bu nedenle eğitim teknolojisinin öğretmeneğitimi programlarının ayrılmaz bir parçası olması zorunludur. Bugün eğitim teknolojisinin öğretmeneğitimi programlarına sağladığı sayısız katkılar vardır. Bunlar arasında şunlar yer almaktadır :

1. Çeşitli öğretim araçlarını kullanma yeteneği geliştirme,
 2. Büyük öğretmen kitlelerine hizmetiçi eğitim sağlama,
 3. Zengin gözlemsel yaşantılar sağlama,
 4. Öğrenci etkinliklerini değerlendirmede somut ve gerçekçi esaslar uygulayabilme,
 5. Öğretme işlevi öğelerini somut olarak inceleme olanağı,
 6. Öğretme-çöğrenme davranışlarını anında gözlem ve analiz olanağı,
 7. Acil durumlarda ders işleme seçeneği sağlama,
 8. Programın gösterme ve gözlem işlevlerine yardım ve
 9. Aşağıdaki öğretmen yeteneklerinin etkin biçimde öğrenilmesini sağlama;
- Sınıf davranışını gözleme,
 - Kendi-kendine öğretim ve gözetimli eksersiz yaşantılar
 - Süreçlerle ilgili araştırma yapabilme,
 - Etkin öğretim düzenleri geliştirebilme.

Bu ve benzeri olanaklar çağdaş eğitim teknolojisinin öğretmen eğitim programlarında sistematik olarak kullanılmasına olan gereksinimi sürekli olarak arttırmaktadır. Ancak yeni teknolojilerin bu alanda kullanılmasında; öğretmen yetiştiriciler, öğretmen adayları ve öğretmenler hangi bilgi ve becerilerle donatılmalıdır? Ne tür bir strateji gereksinim olacaktır? Bu maksatla geliştirilecek programlar nasıl olmalıdır? Çağdaş teknolojilerin mevcut ve olası katkıları nelerdir? Bu ve benzeri soruların yanıtlanabilmesi için ayrıntılı araştırma ve deneysel çalışmalar gereklidir.

3. TELEVİZYONUN ÖĞRETMENEĞİTİMİNE UYGULANMASI

3. 1 **AMAÇ.** Televizyonlaöğretimin öğretemeneğitiminde uygulanmasının amacı, televizyonlaöğretimin genel amaçlarına paralel olarak :

1. Öğretmen eğitimi hizmetlerini yaygınlaştırmak,
2. Hizmetöncesi, hizmetiçi eğitimi ve istihdamı bütünleştirmek,
3. Kaliteyi yükseltmek,
4. Etkililiği arttırmak ve
5. Maliyeti düşürmek

olarak özetlenebilir.

3. 2 **YÖNTEM.** Bu incelemenin 1.2 ve 1.3 bölümlerinde sözü edilen televizyonlaöğretim yöntem ve sistemleri genel olarak öğretmen

eğitiminde de kullanılmakta ya da kullanılabilir durumda uygulamalardır. Ancak bu değişik yöntemlerin her birinin öğretmeneğitiminde kullanılma biçimi ve kendine özgü sağladığı yarar ve katkılar vardır.

Örneğin, kapalı devre yöntemi : doğrudan gözlem etkinliklerini takviye etme, kalabalık öğrenci grupları durumunda tesislerden tasarruf sağlama, laboratuvar okulları ile öğretmeneğitimi kurumları arasında iletişimi kolaylaştırma ve hizmetiçi eğitimi derslerinde yararlanma gibi katkılar sağlamaktadır. Açık devre yoluyla öğretim yönteminde ise; hizmetiçi eğitimi derslerini uygulamada ve uzaktan eğitim etkinliklerinde diğer ortamları takviye etmede yararlanılmaktadır.

Televizyonluteyle öğretim (Vidiotaperecording), özellikle sınıf içi gözlemlerine seçenek olarak ve mikroöğretim yöntemi olarak uygulamakta ve şu tür etkinlikleri içermektedir : Öğretme süreçleri uygulamalarını doğrudan gözleme, mülakat, terapi dilöğretimi, öğretmen adayının gelişim seyrini izleme ve kayıt bireysel çalışmalar, karşılıklı etkileşim analizleri, öğretme işlemini açıklama, rol yapma, danışman konferansı, gösteri dersleri, aday öğrencinin kendi kendini değerlendirmesi, konuk konferansçı, sağlama bilgileri ilerde kullanmak üzere kayıt etme. Tüm bu ve benzeri etkinlikler yoluyla editörlük kolaylıkları, tekrarlamaya kolaylıkları, stoklama sistemleri —kitaplıklar— geliştirme ve diğer laboratuvar çalışmalarını takviye etme ve geliştirme gibi katkılar sağlanmaktadır.

Diğer taraftan, kineskopfilm yöntemi de, öğretmen uygulamalarını kineskoba kaydederek, kinoskopfilm kitaplığı geliştirmek suretiyle, doğrudan gözlemleri takviye etmek ve televizyon stüdyo temini ve işletilmesi gibi scrunlardan kurtarma gibi yararlar sağlamaktadır.

3. 3 UYGULAMA. Televizyonlaöğretimin öğretmeneğitimi alanında değişik yaklaşımlar ve yöntemlerle yaygın biçimde kullanıldığı bugün artık bilinen bir gerçektir. Çeşitli tür uygulama etkinlikleri bir inceleme ve sınıflandırılmaya çalışıldığında bunları genellikle : 1) gözlem, 2) değerlendirme, 3) öğretim, 4) benzeşim, 5) kaynak kişi sağlama, 6) kurs ve konferans, 7) metcdoloji geliştirme, 8) etkileşim analizleri ve 9) geliştirme, yenileştirme türünden etkinlikler biçiminde gruplandırılabilir. Bu kategoriler altında toplanan uygulama çalışmaları sırasıyla ve kısaca şöyle özetlenebilir :

1. **Gözlem.** Öğrenci grupları gözlemleri ve sınıf çalışmalarında bir seçecek ya da takviye olarak televizyonluteyp yöntemi uygulamaları.

ler ve 2) eğitim hizmet alanları ile ilgili belirli işlevleri vardır. Hizmet

2. **Değerlendirme.** Aday öğretmenlerin kendi, kendilerini değerlendirmeleri ya da diğer ilgili grupları tarafından değerlendirmelerde yardımcı bir ortam olarak kullanım.

3. **Öğretim.** Mikroöğretim de dahil olmak üzere, öğretme teknik ve becerileri üzerinde öğrenme-öğretme etkinlikleri sağlama ortamı olarak uygulamalar.

4. **Berzeşim.** Çeşitli sorunları olan pratik öğretme durumlarının «similasyon» yoluyla gerçekleştirilmesinde yardımcı ortam olarak televizyonla öğretimin işe koşulmasını esas alan uygulamalar.

5. **Kaynak Kişi.** Ulusal ve evrensel düzeyde önem taşıyan kişileri kaynak olarak, çeşitli televizyonla öğretim yöntemleriyle istifadeye arz etme uygulamaları.

6. **Kurs-Konferans.** Hizmetöncesi ve hizmetiçi öğrenim etkinliklerinde tele-kurslar ve tele-konferanslar sağlayan uygulamalar.

7. **Metodoloji Geliştirme.** Öğretmeneğitiminde metodoloji geliştirmeyi esas alan televizyonla öğretim uygulamaları. Örneğin; televizyon programlarını toplu izleme-tartışma, belirli bir programı izleme ve bunu geleneksel öğretim uygulamalarıyla karşılaştırma, evde izleme ve okulda tartışma, disiplinlerarası ekiplerle izleme-tartışma ya da belirli bir disiplin alanında oluşturulan ekip çalışmaları bu tür uygulamalara örnek olarak gösterilebilir.

8. **Etkileşim Analizleri.** Analiz ve inceleme maksadıyla öğretmen davranışlarına karşı öğrenci tepkilerini kaydetme ve tekrar gösterme—izleme ortamı olarak yararlanma uygulaması.

9. **Geliştirme-Yenilik.** Eğitim personelinin geliştirme ve bilgi vermeye yönelik uygulamalar bu kategoride toplanmaktadır. Bunlar arasında: Günlük konuları çağdaş eğitim bilimleri ışığında tartışmayı esas alan programlar (eğitim teknolojilerini çeşitli yönleriyle tanıtmaya da dahil), doğal durumda çekilen derslerin yayımı ve değerlendirilmesi, okul yönetimi ve politikalarını konu alan programlar, eğitim süreçlerini geliştirmeyi amaçlayan ve özel sorunlarla ilgili sistematik metodoloji yardımıyla içeren programlar örnek olarak sayılabilir.

3. 4 **SONUÇ.** Televizyonla öğretim konusunda yapılan araştırmalar, bu yöntemin etkili ve geçerli olduğunu kanıtlamış bulunmaktadır. Yöntemin öğretmeneğitimi programlarında da başarı ile uygulanabileceğini çalışmalar göstermektedir. Bu alanda gözlemlenen yenileştirme ve geliştirme etkinliklerine kadar uzanan çok değişik ve

çeşitli uygulama örnekleri görülmektedir. Bu yöntemin öğretmeneğitimine uygulanmasıyla sayısız yararlar sağlanılmaktadır. Öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin eğitim bilgilerini geliştirmek ve meslek bilinçlerini arttırmak, okulların dinamik gerçeğini ilgililere sürekli olarak yansıtmak, gelişmeleri sürekli olarak teşvik etmek ve yaygınlaştırmak bu yöntemle daha kolay biçimde gerçekleştirilebildiğini uygulamalar ortaya koymaktadır.

KAYNAKÇA

- Alkan, Cevat. «Eğitim Teknolojisi ve Öğretmen Yetiştirme» **Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt : 5, Sayı : 3-4, 1973 ss. 33-61. ç
- Alkan, Cevat. «Eğitim Teknolojisi ve Eğitim İçin Yarattığı Olanaklar» **Meslekî ve Teknik Öğretim**. Yıl : 2, Sayı : 256. Haziran 1974 ss 37-44.
- Alkan, Cevat. «Eğitim Teknolojisi» **Eğitim Fakültesi Dergisi**. Cilt : 7, Sayı : 1-4, 1975 ss. 339-344.
- Alkan, Cevat. **Eğitim Teknolojisi Kuramı ve Yöntemleri**. Ankara : Şenyuva Kooperatif Evleri, Merhale Sokak, No : 37,3, 1977
- Alkan Cevat. «Yüksek Öğretimde Yeni Bir Boyut» **Eğitim ve Bilim**. Cilt : 2. Sayı : 10, Kasım 1977 ss. 14-19.
- Alkan, Cevat. Radyo ve Televizyonun Diğer Eğitim Ortamları ile Birlikte Kullanılması. 2. Uluslararası Eğitim Teknolojisi Semineri, EİTİA, Eskişehir, 1979.
- Aziz, Aysel (Çev.) «Televizyon ile Doğrudan Eğitim» **Eğitim ve Bilim**. Cilt : 2 Sayı : 8 ve 9 ss. 35-41 ve 41-52 Temmuz-Eylül, 1977.
- Eğitim Teknolojisi ve Deneme Yüksek Öğretmen Okulu Projesi, Deneme Yüksek Öğretmen Okulu Çalışmaları, RAPOR — 3 Ağustos 1975.
- Fidan, Nurettin ve Kenan Okan. Açık Yüksek Öğretim Sistemleri ve Uzaktan Eğitim. Ankara : Ayyıldız Matbaası, 1975.
- KURGU — Sayı : 1, 2 ve 3. Eskişehir İletişim Bilimleri Fakültesi Dergisi.
- Oskay, Ünsal **Toplumsal Gelişimde Radyo ve Televizyon**. BYYO Yayınları, No : 2 Ankara, 1971.
- Özdil, İlhan ve Diğerleri. Uzaktan Öğretimin Evrensel Çerçevesi ve Türk Eğitim Sisteminde Uzaktan Öğretimin Yeri, Ankara : M. E. B. Film-Radyo-Televizyonla Eğitim Merkezi, 1980.
- **Vidio University Systems**. 2146 Wyoming Avenue. MW, Washington, D. C. 20008.